

РЕШЕНИЕ

№ 76

гр. Перник, 28.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЕРНИК, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МЕТОДИ КР. ВЕЛИЧКОВ

Членове: НЕДА Н. ТАБАНДЖОВА
ЗАРКОВА

Борислава П. Борисова-Здравкова

при участието на секретаря ИВА Н. ЦВЕТКОВА
като разглежда докладваното от МЕТОДИ КР. ВЕЛИЧКОВ Въззивно
гражданско дело № 20231700500003 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното :

Предмет на настоящето производство е въззивна жалба от ОД на МВР – Перник, чрез юрисконсулт З. В., срещу решение № 1202 от 15. 11. 2022г., постановено по гр. д. № 3274/2022г. по описа на Пернишкия районен съд, с което ОД на МВР – Перник е осъдена да заплати на Х. З. А. дължимо възнаграждение за положен извънреден труд, лихви за забава и адвокатско възнаграждение, а по сметка на Пернишкия районен съд да заплати държавна такса и разноски.

По обстойно изложени съображения във въззивната жалба, позовавайки се и на съдебна практика, жалбоподателят моли решението да бъде отменено като незаконосъобразно, неправилно и необосновано и предявените искове да бъдат отхвърлени като неоснователни. Моли да му бъдат присъдени направените разноски по делото и юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на насрещната

страна.

Поддържа жалбата и в съдебно заседание, чрез представена писмена защита.

Насрещната страна Х. З. А., чрез адвокат Г. Б., е депозирала писмен отговор, с който оспорва въззивната жалба като неоснователна. Моли обжалваното решение да бъде потвърдено като правилно, законосъобразно и обосновано, както и да му бъдат присъдени направените по делото разноски пред Пернишкия окръжен съд.

Поддържа писмения отговор и в съдебно заседание, чрез представена писмена молба от адвокат Г. Б..

След като взе предвид направените с жалбата оплаквания и по реда на чл. 269 от ГПК, Пернишкият окръжен съд, приема за установено следното :

Въззивната жалба се явява редовна. Жалбата е процесуално допустима – подадена е от активно легитимирана страна, имаща правен интерес от обжалването, в преклузивния срок за обжалване и подлежи на разглеждане по същество.

Извършвайки служебно проверка за валидността на обжалваното решение, по реда на чл. 269 ГПК, Пернишкият окръжен съд намира, че обжалваното решение се явява валидно. Същото е постановено от съдия от Пернишкия районен съд, в рамките на неговата компетентност и в предвидената от закона форма. Съдът намира, че обжалваното решение се явява допустимо.

По отношение доводите за незаконосъобразност на обжалваното решение, въззивният съд е ограничен от изложеното в жалбата. Изхождайки от изложеното в жалбата, доводите на насрещната страна и от събраните по делото доказателства, Пернишкият окръжен съд намира следното :

Настоящият въззивен състав намира, че обжалваното решението е правилно и следва да бъде потвърдено, като на основание чл. 272 ГПК въззивният състав препраща към мотивите, изложени от ПРС. Независимо от това и във връзка с доводите във въззивната жалба е необходимо да се добави и следното:

Предявени са за разглеждане обективно кумулативно съединени искове

с правно основание чл. 176 ЗМВР вр. с чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР вр. с чл. 179, ал. 1 вр. с чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР и с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Безспорно е във въззивното производство, че през процесния период страните са били обвързани от валидно служебно правоотношение, по силата на което ищецът е бил държавен служител към ОДМВР- Перник. Полагал е труд на 12-часов режим на работа, като работното време било изчислявано сумирано за тримесечен период.

През процесния период от 01.06.2019г. – 30.04.2022г. ищецът е отработил общо 1576 часа нощен труд и се установява превръщането на изработените нощни часове в дневни чрез коефициента за превръщане в размер на 109ч. в дневни извънреден труд.

Не се спори, че за процесния период на ищеца са изплатени суми за положен нощен труд по 0,25 лв. на час. Не се спори и относно това, че приравнявания на нощните часове с коефициент 1, 143 към дневен труд не са извършвани и отчитани по протоколите, както и не са заплащани допълнителни възнаграждения за извънреден труд от това приравняване, по платежни документи. Установява се, че дължимото трудово възнаграждение за този извънреден труд след извършеното приравняване и приспадане на платеното е общо в размер на 472,11 лева.

Спорните между страните въпроси са свързани с това дали при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд са приложими разпоредбите на КТ и НСОПЗ – в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от посочената наредба, или следва да се прилагат разпоредбите на специалния ЗМВР и на издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове, както и дали е налице извънреден труд при превръщане на нощните часове в дневни по реда на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ.

Съгласно разпоредбите на ЗМВР в приложимите им за процесния период редакции, нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица (чл. 187, ал. 1 ЗМВР), като работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени - сумирано за тримесечен период (чл. 187, ал. 3, изр. 1 ЗМВР). При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22, 00 и 6, 00 ч., като работните часове не следва да

надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период (чл. 187, ал. 3, изр. 3 ЗМВР). Работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период - за служителите, работещи на смени, чрез заплащане с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение (чл. 187, ал. 5, т. 2 вр. ал. 6 ЗМВР). Редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи. За процесния период са действали Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016 г. и Наредба № 8121з-908 от 02.08.2018 г. Текстовете на чл. 3, ал. 3 в наредбите са идентични, като гласят, че при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22, 00 и 6, 00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. В горепосочените наредби, приложими към процесния случай, липсва изрична регламентация за преизчисляване на нощния труд в дневен, каквато уредба е съдържал чл. 31, ал. 2 от Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г. и според който при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22, 00 и 6, 00 ч. за отчетния период се умножава по 0, 143.

Настоящият въззивен състав намира, че липсата на изрична правна уредба в ЗМВР и в приложимите наредби към него за процесния период на правна регламентация относно преобразуване на часовете положен нощен труд в дневен с коефициент 1, 143 (такъв коефициент е бил регламентиран в отменената Наредба № 8121з-407/2014 г.), не може да се възприема като законово въведена забрана за преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен. С цел избягване поставянето на служителите на МВР в неравностойно положение спрямо останалите държавни служители и работещите по трудово правоотношение и постигане на несправедлив резултат, в случая следва субсидиарно да се приложат чл. 9, ал. 2 и чл. 18 от НСОПЗ, а именно, че при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време. Тези разпоредби са приложими поради липса на специална уредба в ЗМВР и в

Наредбите от 2016 г., 2018 г. и 2019г. и доколкото в тези наредби е посочено, че отново се касае за сумирано отчитане на работното време, но не е посочен алгоритъм за преизчисляване. При наличие на посочената непълнота в специалната уредба, касаеща служителите в МВР, и предвид препращането на чл. 188, ал. 2 ЗМВР към КТ /съгласно който, държавните служители, полагащи труд за времето между 22. 00 ч. и 06. 00 ч., се ползват със специална закрила по КТ/ следва субсидиарно да се приложи КТ и по специално чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ. Следва да намери приложение принципът за законност, уреден в разпоредбата на чл. 5 от ГПК – когато съдът констатира непълнота или неяснота на закона, следва да приложи общия им разум и да основе решението си на основните начала на правото, обичая или морала. НСОПЗ е подзаконов нормативен акт, издаден по приложение на КТ, в който по силата на чл. 9, ал. 2 е предвидено, че при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т. е. приложимият коефициент е 1, 143. НСОПЗ като наредба от общото трудово законодателство намира приложение, след като в другите специални подзаконови нормативни актове, издадени по приложение на ЗДСл или ЗМВР са налице празноти или са предвидени по-неблагоприятни разпоредби относно условията и размерите на допълнителните възнаграждения и редът за получаването им. Нейното приложение може да се изключи в случай, че е налице специална правна уредба, която да дава в по-голяма степен защита на трудовите права на работещите в системата на МВР, но не и когато такава уредба липсва или урежда по-неблагоприятни условия. Поради това включеният в рамките на дежурството нощен труд на ищеца следва да бъде приравнен на дневно работно време, на която основа и следва да бъде определен реално положеният от него труд за исковия период. Да се приеме обратното би означавало да се допуснат различни системи на отчитане на нощния труд от служителите в МВР и от работниците по трудово правоотношение, независимо от идентичните времеви отрязъци в денонощието, през които претират работна сила, т.е. би означавало неравностойното им третиране, което е в противоречие с принципа в чл. 6 от Конституцията на РБългария и чл. 14 от ЕКЗПЧОС. Неприлагането на правната уредба, касаеща механизма

за преобразуване на нощния труд в дневен, с коефициент 1, 143, и изплащането му като извънреден, по отношение на служителите в МВР, представлява разлика в третирането, която не се основава на обективен и разумен критерий, т. е. не е свързана с допустима от закона цел и не е съразмерна на тази цел. В тази насока е и законодателното решение за изменението на чл. 187, ал. 4 от ЗМВР от ДВ, бр. 60 от 2020 г., с което е отстранена празнотата в законодателството и е въведено правилото, че при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното работно време към нормалната продължителност на работното време през нощта.

Горепосочените изводи на съда се подкрепят и от общностното право. В съображения 7 и 8 от Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 г., касаеща някои аспекти на организацията на работното време, изрично се подчертава неблагоприятното въздействие на нощния труд върху човешкия организъм. В съображение 7 от Директивата се сочи, че изследванията са показали, че човешкото тяло е по-чувствително през нощта към смущения в околната среда и към някои тежки форми на организация на работата, както и че дългите периоди на нощен труд могат да са вредни за здравето на работниците и да застрашат безопасността на работното място. В съображение 8 от Директивата се изтъква, че е необходимо да се ограничи продължителността на нощния труд, включително на извънредния такъв. В съображение 10 от Директивата пък се подчертават потенциално вредните последици от нощния труд и необходимостта да се ограничи неговата продължителност, за да се гарантира по-високо равнище на опазване на безопасността и здравето на работниците. С решението на СЕС от 24 февруари 2022г. по дело C-262/20 се подчертава, че в полза на такива работници от публичния сектор, като полицаите и пожарникарите, не се налага специална уредба, но трябва да има други мерки за защита, под формата на продължителност на работното време, допълнително заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволяват да се компенсира особената тежест на полагания от тях нощен труд. Именно разглежданият в настоящото производство механизъм за преобразуване на нощния труд в дневен с коефициент 1, 143 и изплащането му като извънреден е такава мярка за защита, под формата на допълнително заплащане, която позволява да се

компенсира особената тежест на полагания от служителите на МВР нощен труд.

Настоящият състав не споделя възражението, че за служителите на МВР не е предвидено преобразуване на нощния труд в дневен с коефициент 1, 143 и изплащането му като извънреден, защото с оглед спецификата на служебните правоотношения на държавните служители в МВР, са предвидени редица други компенсаторни механизми, като допълнително възнаграждение за прослужено време /чл. 178, ал. 1, т. 1 от ЗМВР/, размер на основния платен годишен отпуск /чл. 189 от ЗМВР/, обезщетения за неизползван платен годишен отпуск /чл. 234, ал. 1 от ЗМВР/, обезщетения за прекратяване на служебното правоотношение /чл. 234, ал. 1 от ЗМВР/, по-благоприятен режим на заплащане на извънредния труд според неговата продължителност /чл. 187, ал. 5, 6 и 7 от ЗМВР/ и др. Тези компенсаторни механизми са дължими на посочените правни основания, предвидени за тази категория служители, и са напълно различни от правното основание на процесната претенция. Това се потвърждава и от вече цитираното решение на СЕС, в т. 51, 54 и 55 на което многократно се подчертава, че макар намаляването на нормалната продължителност на нощния спрямо тази на дневния труд да не е единственото възможно решение за гарантирането на защитата на здравето и безопасността на полагащите нощен труд работници, предвид по-голямата тежест на нощния труд в сравнение с труда през деня, то при всички случаи в полза на полагащите нощен труд работници трябва да има и други мерки за защита.

В своята последователна практика СЕС постановява, че принципът на равно третиране, закрепен в чл. 20 и 21 от ХОПЕС, представлява общ принцип на правото на ЕС, който изисква да не се третират по различен начин сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако такова третиране не е обективно обосновано. В решението на СЕС от 24 февруари 2022г. по дело C-262/20 се дават и насоки за тълкуването, като в настоящия казус е изпълнено изискването за сходство на разглежданите положения и е налице разлика в третирането на работещите по трудово и служебно правоотношение, която не се основава на обективен и разумен критерий, т. е. не е свързана с допустима от закона цел на съответната правна уредба и не е съразмерна на тази цел.

С оглед гореизложеното се налага изводът, че неприлагането на правната уредба, касаеща механизма за преобразуване на нощния труд в дневен, с коефициент 1, 143, и изплащането му като извънреден, по отношение на служителите в МВР, представлява разлика в третирането, която не се основава на обективен и разумен критерий, т. е. не е свързана с допустима от закона цел и не е съразмерна на тази цел. Съгласно постоянната практика на СЕС, при установяване на наличие на дискриминация, противоречаща на правото на ЕС, и до приемането на мерки за възстановяване на равното третиране, спазването на принципа за равно третиране може да се гарантира единствено, ако на категорията лица в по-неблагоприятно положение се предоставят същите предимства като тези, от които се ползват лицата в привилегированата категория.

Предвид гореизложеното въззивната жалба се явява неоснователна, а обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

Само за яснота на изложение, съдът следва да отбележи, че действително има съдебна практика и в противната насока, но първо тя е значително по – малко и второ съдебната практика на Пернишкия окръжен съд е именно в горната насока.

С оглед изхода на делото на въззиваемия следва да бъде присъдена сумата от 400лв., представляваща направени по делото разноски за адвокатско възнаграждение във въззивното производство.

На основание чл. 280, ал.2, предл. 1-во от ГПК решението не подлежи на касационно обжалване.

Водим от гореизложеното и в същия смисъл, съдът

РЕШИ:

Потвърждава решение № 1202 от 15. 11. 2022г., постановено по гр. д. № 3274/2022г. по описа на Пернишкия районен съд, в обжалваните му части.

Осъжда ОДМВР – Перник, с БУЛСТАТ:129009856 и с адрес на управление: гр. Перник, 2300, ул. „Самоков" № 1, да заплати на Х. З. А., с ЕГН: *****, сумата от **400 лева**, представляваща направени във въззивното производство разноски за адвокатско възнаграждение.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____